

Postępowanie kwalifikujące rodziny włoskie do adopcji międzynarodowej

- ❖ Okres obowiązkowych badań poprzedzających orzeczenie przyznające małżonkom zdolność do adopcji międzynarodowej czasem jest bardzo długi (nierzadko trwa kilka lat). Stąd różnice wieku małoletnich przewidziane w sprawozdaniach w porównaniu w realnymi możliwościami przewidzianymi przez polskie ośrodki adopcyjne.
- ❖ W niektórych regionach Włoch służby społeczne zapraszają pary do odbycia praktyki poprzez kontakt z dziećmi i młodzieżą przebywającą w placówkach.
- ❖ Większość regionów zobowiązuje małżonków do uczestnictwa w kursie przygotowującym zarówno do adopcji narodowej jak i międzynarodowej. Taki kurs trwa na ogół dwa pełne dni, ale np. w Regionie Apulia składa się z dziesięciu spotkań odbytych w okresie kilku miesięcy.
- ❖ Kryteria oceny małżonków i ich rodzin rozszerzonych dokonywane przez służby społeczne są dostosowane raczej do adopcji narodowej.
- ❖ W ocenie służb dziecko jest „światowe”; w momencie badań nie wiadomo przecież jeszcze skąd będzie pochodziło: z Wietnamu? Z Kambodży? Z Rosji? A może z Chin? W konsekwencji ocenia się zdolność małżonków jako bardzo uniwersalny zespół zasobów, a to z kolei powoduje, że owa „zdolność adopcyjna” jest czymś bardzo ogólnym.
- ❖ Bardzo istotną rolę w tym procesie odgrywa autoryzowana organizacja, która przygotowuje kandydatów na rodziców dzieci pochodzących z konkretnych krajów. Każda organizacja decyduje w sposób autonomiczny jak zapewnić jak najlepsze przygotowanie małżonkom, których jest mandatarium.
- ❖ Takie przygotowanie w przypadku organizacji „La Cicogna” polega na:
 - dostarczeniu bardzo dokładnych materiałów informacyjnych pocztą elektroniczną na prośbę rodzin, nawet jeśli nie przyznano im jeszcze zdolności adopcyjnej;
 - indywidualnym spotkaniu organizacji z parą (osobistym lub w formie video-konferencji) w celu przeanalizowania materiałów, szczegółowego poinformowania o procedurze w Polsce, o dokumentacji do przygotowania i o kosztach. Takie spotkanie trwa zwykle około czterech godzin i w razie potrzeby jest powtarzane;
 - skontaktowaniu pary z kilkoma rodzinami, które już przysposobiły polskie dziecko/dzieci przy pomocy organizacji;
 - spotkaniu małżonków z psychologiem organizacji w celu starannego pogłębienia problematyki dzieci polskich, z którymi to problematykami najprawdopodobniej będą musieli się zmierzyć. Również to spotkanie trwa kilka godzin i może być powtórzone;
 - zapewnienie małżonkom stałego kontaktu z pracownikami organizacji w godzinach urzędowania (czyli od godz. 9.00 do 19.00 we wszystkie dni robocze) a w dni świąteczne zawsze możliwy jest kontakt dla nagłych przypadków. Zgodnie z przepisami, prezes oraz wice prezes

stowarzyszenia pozostają do stałej 24-godzinnej dyspozycji Komisji do Adopcji Międzynarodowych przy Radzie Ministrów oraz – ale tylko w wyjątkowych przypadkach – również i par, które udzieliły pełnomocnictwa naszej organizacji.

Postępowanie kwalifikujące rodziny włoskie do adopcji konkretnego dziecka w Polsce

Konwencja Haska z 29 maja 1993 roku o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego zobowiązuje naszą organizację do bezpośredniej współpracy wyłącznie z trzema uprawnionymi polskimi Ośrodkami Adopcyjnymi: z Krajowym, Katolickim i Wojewódzkim Ośrodkiem przy Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej. Tak więc skontaktowanie pary z dzieckiem ma swój początek w Warszawie.

Gdy otrzymujemy od Ośrodków propozycję poszukiwania rodziny dla określonego dziecka natychmiast dokonujemy na podstawie załączonych dokumentów pierwszego sprawdzianu w naszym archiwum rodzin oczekujących na połączenie.

Jeśli wydaje się nam, że mamy ewentualnych odpowiednich kandydatów na rodzinę dla zaproponowanego dziecka informujemy polski Ośrodek i prosimy o autoryzację na kontakt z dzieckiem, z jego opiekunem prawnym i środowiskiem, w którym dziecko aktualnie przebywa. Chcemy stworzyć dla przyszłych rodziców jak najdokładniejszy profil dziecka gdyż do tego zobowiązuje nas Konwencja Haska, a poza tym uważamy, że im dokładniejsza jest informacja tym bardziej świadomą decyzję podejmą przyszli rodzice.

Następnie cała dokumentacja dotycząca dziecka jest przez nas tłumaczona na język włoski i dostarczana rodzinie.

Po zapoznaniu się z dokumentacją rodzina wchodzi w kontakt (osobisty lub przez Skype) z naszym psychologiem aby przedyskutować wszystkie otrzymane informacje.

Jeśli rodzina wyraża zgodę na spotkanie dziecka, informujemy o tym polski Ośrodek z prośbą o wyrażenie opinii na temat proponowanej przez nas rodziny. Naturalnie, uprzednio dostarczamy Ośrodkowi cały komplet przetłumaczonej dokumentacji o rodzinie.

Jeśli Ośrodek przychyli się do naszej propozycji, przesyła całą dokumentację do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – Departamentu Polityki Rodzinnej w celu otrzymania polskiej autoryzacji na dalsze postępowanie; jest to dokument przewidziany przez Konwencję Haską, którego wydanie leży w kompetencji organu centralnego każdego z zainteresowanych procedurą państw. Organ włoski czyli Komisja do Spraw adopcji Międzynarodowych przy Radzie Ministrów w Rzymie wydaje taki dokument dopiero po otrzymaniu polskiej autoryzacji od naszej organizacji wraz z innymi dokumentami.

Po otrzymaniu zgody wyżej wymienionych organów polskich organizujemy spotkanie kandydatów na rodziców dzieckiem. Takie pierwsze spotkanie trwa

na ogół dwa dni; pozwala dorosłym na poznanie środowiska, w którym aktualnie żyje ich przyszłe dziecko, na kontakt fizyczny z dzieckiem, pozwala wszystkim trochę „oswoić się” z tym, że dziecko, do tej pory istniejące tylko w wyobraźni i w dokumentach, istnieje również w rzeczywistości. Również dziecko ma możliwość zobaczenia, że efektywnie istnieją dwie osoby, które pragną być jego rodzicami.

Jest to spotkanie o niezwykle silnym ładunku emocjonalnym, pozwalające również przedstawicielom polskich instytucji obecnych przy spotkaniu na dokonanie swej własnej oceny czy takie połączenie dorosłych z dzieckiem rokuje dobrze na przyszłość czy nie.

Jeżeli wszystko poszło dobrze, rodzice upoważniają swego adwokata do złożenia w sądzie wniosku o przysposobienie dziecka.

Okres pożycia przed-adopcyjnego

Orzeczone przez sąd rejonowy okres pożycia przed-adopcyjnego stanowi niewątpliwie niezwykle istotny element kwalifikujący (lub nie) rodzinę do przysposobienia.

Dlatego wydaje się, że (poza szczególnymi przypadkami) nie powinien trwać on dłużej niż 2/3 tygodnie, aby kończył się zawsze w dniu rozprawy adopcyjnej (gdyż ewentualne przerwa między zakończeniem okresu pożycia rodziny a rozprawą adopcyjną zmusza dzieci do powrotu do placówek, co jest dla dzieci autentyczną tragedią). Należy wziąć pod uwagę, że już po rozprawie rodziny przebywają jeszcze w Polsce kilka tygodni z powodu oczekiwania na uprawomocnienie się orzeczenia adopcyjnego, a następnie konieczności przygotowania całej dokumentacji niezbędnej dla wyjazdu dziecka z Polski.

Zbyt długi okres trwania całej procedury powoduje stan silnego zmęczenia psychicznego tak u rodziców jak i u dzieci, a u tych ostatnich nierzadko stan zaburzenia poczucia bezpieczeństwa wewnętrznego spowodowanego zwątpieniem w to czy wyjazd do Włoch czyli do „prawdziwego domu” naprawdę nastąpi.

Proponujemy również, aby okres styczości odbywał się w takim miejscu, w którym dziecko nie jest narażone na kontakty z osobami dotąd mu znanymi (zwłaszcza z krewnymi); nierzadko prosimy też rodziny zastępcze okazujące dzieciom silne przywiązanie emocjonalne, aby dla dobra dzieci oddaliły się od dotychczasowych wychowanków, gdyż utrudniają lub czasem wręcz uniemożliwiają dzieciom stworzenie więzi z tymi, którzy mają stać się ich rodzicami.

W okresie styczości oraz w okresie następującym po orzeczeniu przysposobienia każda z rodzin ma swojego referenta, który zapewnia jej stałą, codzienną i staranną opiekę językową, psychologiczną i logistyczną.

Referent pozostaje również w kontakcie z tym podmiotem, który sąd rejonowy ustanowił jako nadzorujący w okresie styczości.

Przysposobienie rodzeństwa rozdzielonego

Ogólnie sądy w Polsce uważają, że procedury adopcyjne rozdzielonego rodzeństwa powinno rozpocząć się jednocześnie dla każdego dziecka aby nie dopuścić do tego, aby w dziecku jeszcze nie przysposobionym pogłębiło się poczucie samotności i krzywdy.

Otóż doświadczenie wskazuje, że nie zawsze jest tak.

Już wielokrotnie zdarzyło się, że część rodzeństwa wyraziło zgodę na adopcję, a część nie i dopiero po przekonaniu się, że adopcja rodzeństwa przebiegła pozytywnie dzieci „oporne” z kolei wyraziły pragnienie posiadania własnej rodziny.

Istnieje jeszcze jeden argument przeciwny jednoczesności kilku postępowań: dzieci zaczynają porównywać rodziny, ich stan majątkowy, wygląd zewnętrzny, samochody, otrzymane prezenty, zakupione przez rodziców ubrania i inne przedmioty, wytwarzając w ten sposób atmosferę niezdrowej rywalizacji zakłócającej delikatny okres styczości.

W sytuacji rozdzielonego rodzeństwa najczęściej wystarczy, aby każda z procedur rozpoczynała się w odstępie 2/3 tygodni od drugiej i następnej, aby zapewnić rodzinom spokój pod tym względem.

A oto kompendium całej procedury adopcji dzieci polskich przez rodziny włoskie **(adopcja narodowa jest we Włoszech uregulowana przepisami kodeksu rodzinnego i ma odmienny przebieg)**

	czynność	organ kompetentny	uwagi

Procedura pre-adopcyjna we Włoszech

01	Złożenie podania	Sąd dla nieletnich	Małżonkowie składają wniosek o przyznanie im zdolności do adopcji międzynarodowej
02	Postanowienie sądu o przeprowadzeniu odpowiednich badań	Służby społeczne kompetentne terytorialnie	Metodologia badań zależy od protokołu przyjętego przez asesora danego regionu. Na ogół wymagane jest również uczestnictwo małżonków w kursie informacyjnym zorganizowanym przez lokalne władze administracyjne.
03	Złożenie sprawozdania społeczno-psychologicznego przez służby społeczne	Sąd dla nieletnich	Czasami (rzadko) zdarza się, że sądy zadają służbom pytania uzupełniające

04	Przesłuchanie małżonków	Ławnik oddelegowany przez przewodniczącego składu sędziowskiego	Celem przesłuchania jest wyjaśnienie i pogłębienie ewentualnych wątpliwości wynikłych ze sprawozdania służb
05	Wydanie postanowienia	Sąd dla nieletnich	Posiedzenie zamknięte
06	Ewentualne odwołanie od całości lub części postanowienia o zdolności do adopcji międzynarodowej	Sąd Apelacyjny – Wydział dla Nieletnich i Rodziny	Małżonkowie mają tylko 10 dni czasu od otrzymania powiadomienia
07	Udzielenie przez małżonków pełnomocnictwa	Wybrana przez małżonków autoryzowana organizacja	Wyboru należy dokonać w ciągu 1 roku od otrzymania powiadomienia o orzeczeniu – w przeciwnym razie straci się przyznaną zdolność. Obecnie na terenie Włoch działa przeszło 60 autoryzowanych organizacji
08	Uczestnictwo w kursach przygotowujących do adopcji dziecka z konkretnego kraju	Autoryzowana organizacja	Każda organizacja organizuje kursy przygotowawcze według własnych potrzeb w sposób uzgodniony z Komisją do Adopcji Międzynarodowych w Rzymie

Procedura w Polsce

09	Złożenie dokumentacji małżonków i podania o adopcję przez autoryzowaną organizację	Ośrodek Adopcyjny Mazowiecki, Katolicki lub Krajowy w Warszawie	
10	Otrzymanie propozycji od jednego z 3 polskich ośrodków	Organizacja autoryzowana	
11	Analiza dokumentacji dziecka	Organizacja autoryzowana	Ewentualne pogłębienie dokumentacji zgodnie z Konwencją Haską za zgodą polskiego Ośrodka
12	Autoryzacja polska na dalsze postępowanie	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – Departament Polityki Rodzinnej	O tę autoryzację do polskiego ministerstwa zwraca się polski ośrodek adopcyjny
13	Pierwsze spotkanie kandydatów na rodziców z dzieckiem	Polski ośrodek adopcyjny wraz autoryzowaną organizacją	Spotkanie jest niezbędne, zwłaszcza w przypadku dzieci starszych

14	Wyrażenie zgody na adopcję przez małżonków	Autoryzowana organizacja	
15	Autoryzacja włoska na dalsze postępowanie	Komisja do Spraw Adopcji Międzynarodowych w Rzymie	Autoryzowana organizacja otrzymuje od Komisji w Rzymie tę autoryzację za pośrednictwem Prefektury
16	Pełnomocnik prawny małżonków składa wniosek do sądu polskiego o adopcję	Sąd rejonowy ustala terminy rozpoczęcia kontakty fizycznego dorosłych z dziećmi oraz termin posiedzenia adopcyjnego	Jednocześnie sąd mianuje instytucję nadzorującą postępowanie
17	Okres pożycia przed-adopcyjnego	Nadzór polskiej instytucji wskazanej przez sąd rejonowy	Całodobowa opieka psychologiczna, językowa i logistyczna nad rodziną ze strony autoryzowanej organizacji
18	Posiedzenie adopcyjne	Sąd rejonowy	
19	Okres oczekiwania na uprawomocnienie się orzeczenia		Całodobowa opieka psychologiczna, językowa i logistyczna nad rodziną ze strony autoryzowanej organizacji
20	Okres po uprawomocnieniu się postanowienia	Rodzice wspierani przez autoryzowaną organizację	Odbiór aktów urodzenia z USC, paszportu dziecka
21		Autoryzowana organizacja	Kompletowanie całej dokumentacji procesowej, sanitarnej, szkolnej dziecka wraz z postyllą i wystanie jej do Włoch
22	Odbiór paszportu dziecka	Urząd Wojewódzki	Rodzice wspierani przez autoryzowaną organizację

Procedura post-adopcyjna we Włoszech

23	Przetłumaczenie przysięgłe całej dokumentacji dziecka	Zaprzysiężenie tłumaczenia w Sądzie w Turynie	Autoryzowana organizacja
24	Wystąpienie o autoryzację na wjazd dziecka i na stałe zamieszkanie we Włoszech	Komisja do Adopcji Międzynarodowych przy Prezydium Rady Ministrów w Rzymie	Autoryzowana organizacja
25	Powiadomienie o zakończeniu postępowania adopcyjnego w Polsce	Kontakt z Konsulatem Włoch w Warszawie	Autoryzowana organizacja

26	Wystąpienie o transkrypcję polskiego orzeczenia we Włoszech	Włoski sąd dla nieletnich	Rodzice
27	Powiadomienie o rozpoczęciu fazy post-adopcyjnej	Włoski sąd dla nieletnich, służby społeczne, Komisja w Rzymie, polska placówka dyplomatyczna we Włoszech	Autoryzowana organizacja
28	Okres pierwszego roku	Kontakty psychologa z rodziną, tłumaczenie włoskiej dokumentacji post-adopcyjnej na język polski	Autoryzowana organizacja
29	Zakończenie postępowania zgodnie z konwencją haską	Złożenie dossier końcowego w kompetentnym ośrodku adopcyjnym w Warszawie, w ośrodku, które nadzorowało postępowanie oraz w sądzie rejonowym	Autoryzowana organizacja

Lactocogna